

Geef de leidsels door aan...

Johan Hielkema

Het is de afgelopen twee jaar hard gegaan voor Johan Hielkema. Van iemand die niet zoveel met paarden had, ment hij nu op wedstrijdniveau met de uit eigen fok afkomstige Friese merrie Tessa ut 'e Reiden (Stendert 447), is vrijwilliger bij het EK voor Friese paarden in Haskerhorne, chipper bij het KFPS, actief bij fokvereniging It Fryske Greidhynder en bestuurslid van de Horses2fly KFPS Sportcompetities

TEKST: AGEETH VAN DER LEE FOTO'S: KARIN SEVINK

Johan Hielkema (41) woont met zijn echtgenote Maaïke en hun zonen Jarno (10) en Niels (8) in het centrum van het Friese Jubbega. Thuis is er geen plek voor paarden; die staan bij de broer van Maaïke, een paar kilometer verderop in Tijnje. De ouders van Maaïke, Pieter en Tetje van der Meer-Hoekstra, hebben van woning geruild met hun zoon die het melkveebedrijf heeft overgenomen.

Opa Hoekstra fokte Oege 267

De fokkerij van Friese paarden is begonnen door opa Hoekstra, die zijn fokproducten de letter H. meegaf. Hij fokte onder andere met de merrie Wieske Ster Preferent (Hindrik 222). De bekendste zoon van Wieske is Oege 267 (Wessel 237), de stempelhengst die Preferent werd verklaard maar die ook bekend stond om zijn niet zo makkelijke karakter. Hoekstra hield ook de halfzus van Oege 267 uit Wieske aan: Atsje H. Ster Preferent (Tsjalling 235). Hoekstra heeft de goedkeuring van Oege 267 nog meegemaakt, maar is daarna vrij jong aan kanker overleden. De oude Wieske en Atsje H. gingen na het overlijden van Hoekstra naar Pieter en Tetsje van der Meer, die de fokkerij voortzetten. Na een aantal nakomelingen die de letter M. achter hun naam krijgen, besluit Pieter om de naam van de boerderij 'ut 'e Reiden' als stalnaam te kiezen. Pieter fokt drie Preferente merries uit Atsje H.:

Ytsje M. Ster Preferent (Peke 268), Froukje ut 'e Reiden Ster Preferent (Jurjen 303) en Iemkje ut 'e Reiden Ster Preferent Prestatie (Oltman 317). Iemkje is de moeder van Take 455 (Jakob 302), die werd geboren als Volkert ut 'e Reiden. Froukje bracht Sytse 385 (Rypke 321) die na één dekseizoen in Nederland werd verkocht naar de Iron Spring Farm in de Verenigde Staten. Daar overleed hij in 2004 op zevenjarige leeftijd. Hij had niet voldoende geteste nakomelingen, waardoor zijn dekvergunning werd ingetrokken. Sytse 385 heeft in Erryt 488 (Meinse 439) een goedgekeurde kleinzoon. Wolfert 467 (Felle 422) is via zijn moeder Fetske van de Klei (Jakob 302) een kleinzoon van Froukje ut 'e Reiden.

Vier merries voor de fokkerij

Johan en Maaïke hebben vier Ut 'e Reiden-merries waar ze de fokkerij mee willen voortzetten. Stamboekmerrie Jantina ut 'e Reiden (Aan 416), een halfzus van Take 455, en haar enterdochter Ilja ut 'e Reiden (Uldrik 457). Halfzussen Tessa ut 'e Reiden (Stendert 447) en Fenna ut 'e Reiden (Pier 448) zijn dochters van Siepie ut 'e Reiden Ster (Oltman 317), die vorig jaar op 22-jarige leeftijd wegens afnemende gezondheid moest worden ingeslapen. Jantina is voor volgend jaar drachtig van Matthys 504. Tessa stond op het moment van het interview bij Albert Lueks in training voor de stamboekkeu-

ring in Nunspeet afgelopen oktober. De vijfjarige Tessa behaalde in haar keuringscarrière tot nu toe vier keer een derde premie, de laatste keer vorig jaar in Harich. 'Het scheelde een half puntje voor Ster,' zegt Johan. 'Maar toen ze terugkwam van de keuring bleek ze ziek te zijn. Bij Albert en op de keuring leek er nog niets aan de hand, alhoewel ze zich op de keuring niet op haar best liet zien. Op de trailer ging het al mis, en hier thuis stortte ze helemaal in.' Maaïke vertelt verder: 'Tessa bleek hoge koorts te hebben.'

De dierenarts is een aantal keren geweest, hij wist niet wat er precies aan Tessa mankeerde. Ze kreeg koortsverlagende medicijnen, maar haar temperatuur steeg alleen maar. We hebben een paar keer tegen elkaar gezegd: ze haalt het eind van de week niet. Ze zat helemaal vol, was benauwd en snotterig. Het leek wat op droes, maar dat bleek het niet te zijn. Ze had ook koliekverschijnselen. Achteraf denkt de dierenarts dat het misschien het rhino-virus is geweest. Gelukkig hadden we haar direct apart gezet van de andere paarden. Op

stal stond ze ook afgezonderd van de rest. We desinfecteerden uit voorzorg onze handen steeds en wisselden van kleren om maar niets over te brengen. Tessa is er wel een half jaar uit geweest.' De achtjarige Jantina uit 'e Reiden wordt door Maaïke onder het zadel gereden, maar de combinatie is al twee jaar niet meer op wedstrijden gestart. Eerst was Jantina kreupel en moest ze een veulen krijgen en vervolgens scheurde Maaïke haar enkelbanden waardoor ze een tijd niet kon rijden. 'We pakken het voorzichtig weer op,' zegt Maaïke. 'Jantina is een

aparte merrie, een beetje een boefje, met dat typische karakter dat wel meer paarden uit deze lijn hebben. Ik kan goed met haar overweg, Johan wat minder.'

Van trekkers naar paarden

Johan Hielkema -in het dagelijks leven vrachtwagenchauffeur- is van huis uit niet met paarden opgegroeid. Hij en zijn vader restaureerden hobbymatig oude tractoren. 'We hadden er wel dertig,' zegt Johan. Toen zijn vader in 2010 vrij jong overleed, kon Johan zijn draai eerst niet meer vinden: 'Ik heb bijna alle tractoren

Als het met een merrie lukt, dan heb je je punten wel verdiend

verkocht. Van de opbrengst hebben we materiaal voor de paarden kunnen aanschaffen: trailer, menwagen en tuig.' Johan had van zijn schoonvader een mencursus bij Udo de Haan cadeau gekregen, maar verder was Johan tot dat moment niet serieus met de paardensport bezig: 'In mijn jonge jaren heb ik wel gesprongen. Na een val op een buitenrit waarbij ik even buiten westen ben geweest, was de lol eraf en heb ik

niet meer op een paard gezeten.' Johan en Maaïke besluiten in overleg met schoonvader Pieter van der Meer om Femke uit 'e Reiden, een Felle 422-dochter uit Ytsje M. te laten beleren. Dat ging niet helemaal zoals verwacht. 'Femke bleek niet geschikt om voor de wagen te lopen,' aldus Johan. 'Ze was erg schrikkerig en ging er vandoor. We hebben Femke als zadelpaard aan vrienden verkocht, dat gaat prima.' Johan ging

verder met de ruïn Hinne (Mintse 384) die hij van kennissen leende: 'Hinne was al vijftien jaar en heel ervaren. Ik heb hem in 2017 uitgebracht op wedstrijd en dat ging best. Hinne was als een oude Mercedes; je draait de sleutel om en het loopt wel. Maar het was niet mijn eigen paard. Daarom hebben we toch weer eentje uit eigen fok laten beleren: Tessa. Dat ging eerst heel goed. Na het beleren hebben we haar die winter bij Bob Hofstee gezet, die had een binnenbak. Bob heeft ook met Tessa gereden. Ik weet nog dat we in de binnenbak reden, de deur openstond en Bob zei: we gaan naar buiten! Hup zo het land in met een pas beleerde merrie die dat helemaal niet kende. Ik had het zweet op mijn voorhoofd staan. Bob bleef zo rustig, hij stelde Tessa op haar gemak, dat heeft ze nodig. Dat is het punt met het karakter van de paarden uit deze lijn: je moet ermee om kunnen gaan. Ik heb veel van Bob geleerd.'

Sterke, koppige Tessa

Johan dacht met Tessa ook zo de wedstrijden in te rollen, maar ook dat bleek wat anders uit te pakken: 'Het ging in het begin helemaal niet. Tessa was heel gespannen, en ik ook. Door het menen met Hidde dacht ik dat ik het kon maar met Tessa kwam ik erachter dat ik helemaal opnieuw moest beginnen. Mijn instructrice Ria Hettinga heeft mij erdoor gesleept. Tessa is een sterke, eigenwijze merrie. Soms zette ze in de les haar kop erop en had ik niks meer in te brengen. Door de aanwijzingen van Ria te volgen -zij praatte mij er dan doorheen- is het vertrouwen langzaam gegroeid. Thuis heb ik ook nog een aantal lessen van Angela Hoekman gehad.' Het omslagpunt voor Johan en Tessa kwam bij een wedstrijd in Oudega, afgelopen mei: 'Ik dacht: barst maar, ik ga niet meer voor de winstpunten rijden, maar gewoon voor mezelf, kijken of ik Tessa fatsoenlijk een bocht door krijg. Ik trok me even nergens meer wat van aan en ging gewoon lekker rijden. En we reden een winstpunt! Het is zo belangrijk om zelf ontspannen op de bok te zitten, dat breng je over het paard. Ik heb elke maandag les van Ria, de ene week enkelspan en de andere week dubbel-

'Ik heb de tractoren verkocht om daarmee alle materiaal voor de paarden te kopen.'

Johan hoopt in de toekomst nog een eigen paard te beleren en dan naast Tessa in het span te zetten.

'Toen ik niet meer voor de winstpunten reed, maar puur voor mezelf, haalden we een winstpunt.'

span. Dan zetten we een paard van Ria naast Tessa. Het is de bedoeling om in de toekomst nog een eigen paard te beleren en dat naast Tessa in het span te zetten. Dat lijkt me machtig om te doen.' Na de wedstrijd in Oudega regende het winstpunten voor Johan en Tessa en mogen ze al over naar de klasse L. 'Ik men wel met een merrie, hè,' knipoogt Johan. 'Een merrie heeft een sterke wil, en Tessa helemaal. Als het met een merrie lukt, dan heb je je punten wel verdiend.'

'Ik zou graag willen dat menwedstrijden een wat prominentere plek krijgen op concoursen'

Enthousiaste vrijwilliger

Na een oproep van het KFPS waarin ze nieuwe chippers zochten, meldde Johan zich aan en werd geselecteerd. De nieuwe groep kreeg een opleiding en iedereen slaagde. Zo'n zes, zeven keer per seizoen is Johan op een keuring of fokdag om te chippen: 'Het is leuk om te doen, je bent op een evenement met paarden, dat is het beste plekje dat je kunt hebben. Het is ook een gezellige groep.'

Op het EK voor Friese paarden in Haskerhorne was Johan van de partij als ringmeester. Hij zegt: 'Vrijwilligers zijn moeilijk te vinden. Als je dan aangeeft dat je wel wilt helpen, dan word je van alle kanten gevraagd. Zo vroeg de organisatie van de fokdag van It Fryske Greidhynder of ik wilde helpen met het opbouwen en opruimen op de fokdag. Nu zit ik al in de fokdag organisatiecommissie. Vorig jaar ben ik ook toegetreden tot het bestuur van de Horses2fly KFPS

Sportcompetities. Volgend jaar zal ik Herma Donker opvolgen als voorzitter. Ik zou graag willen dat menwedstrijden een wat prominentere plek krijgen op concoursen. Nu worden we vaak wat weggestopt op een bijterrein. Dat kan anders. En ik wil meer vrijwilligers gaan werven om ook in de toekomst nog mooie evenementen te kunnen organiseren. Ik heb er heel veel zin in.' 🏆

Volgende keer ...

Johan Hielkema geeft de Leidels door aan Radboud Kulsdom. Radboud runt samen met zijn partner Natasja Scholten het Paardensportcentrum Marum. Rik 396, Abel 344 en Sjaard 320 hebben hier in het verleden ter dekking gestaan. Radboud is een enthousiaste menner met Friese paarden.